

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četr let
45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 14. novembra 1925.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 134.

Nadomestne volitve v pridobninske komisije.

V nedeljo, dne 15. novembra t. l. od 8. do 13. ure se bodo vršile nadomestne volitve v pridobninske komisije za vso Slovenijo razen Prekmurja. Združene gospodarske organizacije v Ljubljani so se ujediniše na skupno kandidatno listo za volitve v I. in II. razredu na ozemlju bivše dežele Kranjske in za volitve v III. in IV. razred v pridobninskih komisijah Ljubljana mesto in Ljubljana okolica. V pridobninsko komisijo I. razreda se kandidira kot član Karol Bolaffio, veletrgovec v Ljubljani in kot namestnik Jurij Verovšek, veletrgovec v Ljubljani. Za II. pridobninski razred so določeni nastopni kandidati za člane: Kavčič J. J., družabnik tvrdke Rosman & Tschurn v Ljubljani in Ivan Gregorec, veletrgovec v Ljubljani, za namestnike Anton Rojina, tovarnar v Ljubljani in Franc Doenc, veletrgovec v Stari Loki. V priredbenem okraju III. razreda Ljubljana mesto so bili postavljeni kot kandidati za člane: Josip Olup, trgovec v Ljubljani in Ivan Dachš, gostilničar v Ljubljani; za namestnike: Anton Ravhekar, trgovec v Ljubljani in Josip Senica, mizar v Ljubljani. Za IV. priredbeni razred Ljubljana mesto so določeni kandidati za člane: Josip Rebek ml., ključavničar v Ljubljani in Ivan Srebot, čevljar v Ljubljani; za namestnike: Ivan Kersnič, krojač v Ljubljani in Jernej Ložar, konfekcionar v Ljubljani.

V priredbenem okraju Ljubljana okolica so bili postavljeni za kandidate v III. razredu za člane: Ivan Oblak, trgovec s senom na Vrhniki, za namestnike: Franc Šušteršič, gostilničar v Zapužah in Joško Majaron, trgovec v Borovnici, v IV. razredu pa za člane: Ivan Vrhovec, krojač v Dravljah in Franc Jane, trgovec v Vodmatu, za namestnike: Leopold Hude, trgovec v Grosupljem in Valentin Rihtar, strojar v Polhovem Gradcu.

Volitve se vrše v Ljubljani za mesto pri davčni administraciji in za okolico pri davčnem okrajnem oblastvu v Hrenovi ulici ter pri davčnem uradu na Vrhniki.

Zveza trgovskih gremijev, Zveza industrijcev, Zveza obrtnih zadrug, Jugoslovanska obrtna zveza ter Gremija trgovcev v Ljubljani za mesto in okolico priporočajo vsem volilcem, da se zanesljivo in polnoštevilno udeležijo teh za gospodarske kroge važnih volitev in da združijo svoje glasove na gornje kandidate.

Državna hipotekarna banka.

Pred kratkim je slovensko javnost razburila vest, da namerava državna hipotekarna banka ustanoviti svojo podružnico v Zagrebu, ki naj bi raztezala svoj delokrog tudi na ljubljansko in mariborsko oblast. Kakor se je pozneje izkazalo, je bila ta vest preranjena, ker državna hipotekarna banka ne misli na ustanovitev podružnice, dokler ne poteče rok, določen ji za prevzem pupilarnih in javnih denarjev.

Našo javnost utegnejo zanimati aktualna izvajanja tajnika društva denarnih zavodov v Zagrebu g. dr. Milenka Markovića, katera je pred kratkim priobčil v uglednem zagrebškem listu o državnih hipotekarnih banki. G. dr. Marković izvaja sledeče:

1. Naloga državne hipotekarne banke.

Državna hipotekarna banka naše kraljevine je nastala iz uprave fondov bivše kraljevine Srbije. Po zakonu iz l. 1862 se je strnilo celokupne denarje

javnih in mnogih privatnih fondov v državni zavod pod naslovom uprave fondov. Glavna naloga tega zavoda je bila dajanje cenjenih kreditov, zlasti hipotekarnih posojil iz razpoložljivih sredstev. Pozneje je začela državna hipotekarna banka izdajati tudi zastavne listine in je prišla na ta način ne glede na zaupan kapital različnih fondov in privatnih zavodov ter privatnih vložnikov do izdatnih sredstev, katerih se je mogla posluževati za izpolnitev svoje naloge. A že v Srbiji so se pojavljali resni pomisleki proti poslovanju uprave fondov. Za te pogosto niso bili odločilni samo gospodarski razlogi. S poznejšim zakonom se je delokrog zavoda in poslovanje uprave na novo uredilo.

V novi jugoslovanski državi se je delokrog uprave fondov z zakonom razširil na celo kraljevinu. Ob tej priliki je dobil zavod naslov »državna hipotekarna banka«, ki boljše odgovarja namenu poslovanja.

Za nov delokrog pa niso zadostovala razpoložljiva sredstva, zlasti ker je vojna povzročila zavodu težko krizo in velike izgube, ki so ga prisilile, da je omejil svoje poslovanje. Vsa skrb banke je sedaj usmerjena za tem, da si pridobi potrebna denarna sredstva. Iz tega razloga se je odločila, da prevzame upravo vseh javnih in tem podobnih fondov tudi na ozemlju bivše avstro-ogrske monarhije, kjer do tedaj ni bilo državnega zavoda te vrste. Ta namera državne hipotekarne banke je osupnila gospodarske kroge v novih pokrajinah in izzvala močen odpor. Ti so opozarjali na resne posledice, ki bi nastale za gospodarstvo v novih pokrajinah, ako se mu odvzame te kapitale, zlasti ker se gospodarstvo nahaja v težki krizi. Poudarjalo se je tudi, da ni nikakega jamstva za objektivno bančno politiko in opozarjalo, da radi ugodnega obrestovanja in varne naložbe teh kapitalov pri denarnih zavodih v novih pokrajinah sploh ni nikake potrebe za reformo, kolikor pridejo v poštev interesi lastnikov teh kapitalov.

Na drugi strani se je kazala jasna tendenca, da prevzame nadzorstvo in upravo teh kapitalov z namenom, da potom državne hipotekarne banke in drugih na novo ustanovljenih zavodov za dajanje kmetijskih in obrtniških posojil globlje prodre v gospodarske razmere svojih državljanov. Na podlagi novel zakona iz l. 1922 in 1924 so se izpremenila nekatera materijalna in formalna določila zakona o državnih banki. Prva novela je kompromisnim potom rešila vprašanje prevzema vseh javnih in podobnih fondov v upravo državne hipotekarne banke. Zakon namreč določa, da preidejo ti fondi najkasneje do leta 1933 na državno hipotekarno banko in da noben denarni zavod od leta 1927 naprej ne sme sprejemati denarjev takih fondov. Ob tej priliki je omeniti, da naloga zakon denarnim zavodom dolžnost, katero vršiti niso poklicani in jo tudi ne morejo vršiti. Večina teh kapitalov obstoji iz hranilnih vlog in denarni zavodi z ozirom na bančna pravna določila niti ne morejo ugotoviti, ako so te vloge last kakega takega fonda, ker se more lastnik skriti za šifro ali izmišljeno ime. Za dvig takih vlog je edino predpisana predložitev vložne knjižice. To velja tako glede zakonske dolžnosti odpreme takih fondov, kakor glede zakonske prepovedi sprejemati nove vloge fondov. Ako ne gre za hranilne vloge, denarni zavod zopet ne sme brez dovoljenja vlagatelja razpolagati z vlogo. Čim pride do iz-

vršitve tega zakonskega določila, se bo moralo to dolžnost pač prenesti na lastnike ali upravnike naloženih kapitalov, nikakor pa se je ne more pustiti denarnim zavodom.

Omenjena kompromisna rešitev je namerjala na eni strani ustreči zakonu, ki zahteva odpremo navedenih kapitalov na državno hipotekarno banko, na drugi strani pa ustreči želji, da se nekaj časa še prepusti gospodarstvu potom denarnih zavodov, da se gospodarstvo more pripraviti na novo položaj.

2. Ustanovitev podružnice državne hipotekarne banke.

Letos se je ustanovila podružnica državne hipotekarne banke v Sarajevu, ki je že pričela s poslovanjem, zlasti s prevzemanjem hranilnih vlog in dajanjem hipotekarnih posojil. V Dalmaciji je državna hipotekarna banka prevzela bivši deželni kreditni zavod za Dalmacijo v Splitu, ki je s tem postal podružnica državne hipotekarne banke. Nazadnje se je razmotrivalo o ustanovitvi glavne podružnice državne hipotekarne banke v Zagrebu za Hrvatsko, Slavonijo in Slovenijo.

Da bi bilo samo na sebi razumljivo in utemeljeno, da državna hipotekarna banka kot državni zavod razširi svoje poslovanje na celo državo, dobiva to vprašanje v praksi drugačno lice. Sredstva, s katerimi razpolaga državna hipotekarna banka, ne morejo niti približno pokriti potreb novih pokrajin. Nova denarna sredstva dohajajo v obliki vlog le počasi. Izdaja zastavnih pisem je ob sedanjih gospodarskih prilikah jako otežkočena. Prevzem javnih in podobnih fondov iz novih pokrajin bi povzročil gospodarstvu v teh pokrajinah občutno škodo, vrhu tega pa tega ne dopušča pozitivni zakon iz l. 1923. Z ozirom na sedanje prilike in značaj hipotekarnih poslov je edin izhod, katerega je državna hipotekarna banka že našla, da najame inozemsko posojilo. Priznati je treba, da izhod ni lahek, vendar je državni hipotekarni banki spričo državnega jamstva lažje priti do posojila nego privatnim zavodom, zlasti danes lažje nego pred dvema leti, ko je najela v Švici majhno posojilo. Samo ta izhod more nuditi možnost za uspešno poslovanje tega važnega državnega zavoda tudi v novih pokrajinah. Ti momenti morajo vsekakor soodločiti pri ustanovitvi podružnice v Zagrebu. Mimogrede omenimo, da so se slovenski interesi odločno zavarovali proti kompetenci zagrebške podružnice za Slovenijo in zahtevali ustanovitev lastne podružnice v Ljubljani.

3. Rok za prevzem denarja raznih fondov.

Po časopisnih poročilih se namerava izpremeniti zakon o državnih hipotekarnih banki v toliko, da bi se rok za prevzem denarja v novih pokrajinah v upravo te banke skrajšal. Ali se to res namerava v odločilnih krogih, mi ni znano. Ako so poročila resnična, potem se najbrže hoče omogočiti poslovanje podružnic v novih pokrajinah. Omenil sem že, da bi to ne bila nikaka povoljna rešitev tega važnega vprašanja, ker bi se s tem samo oškodovalo naše gospodarstvo. Hipotekarna banka pa bi mogla vsled počasnega dotoka kapitala dajati posojila samo v zelo omejeni izmeri: Poudarjam ponovno, da je edini izhod, da se najame inozemsko posojilo. Končno moramo zahtevati, da ostane rok za prevzem omenjenih kapitalov v upravo državne hipotekarne banke, ki ga določa čl. 117. zakona o državnih hipotekarnih banki iz l. 1922, neizpremenjen.

Svetovna trgovina v letu 1924.

V »Wirtschaft und Statistik« berno zanimiv pregled o svetovni trgovini 1924. Vsled raznega preračunavanja in različnih cenitev imajo številke sicer samo pogojno vrednost, a nam vendarle pokažejo, v kakšni smeri se je trgovina razvijala. Izračunjena je trgovina 40 dežel, ki predstavljajo 90 odstotkov svetovne trgovine (v milijardah zlatih mark):

	1913	1922	1923	1924
Uvoz	80.0	91.2	100.3	112.2
Izvoz	75.0	87.7	96.2	107.8
Promet	155.0	178.9	196.5	220.0

Nemški državni urad je v navedeni reviji te številke preračunal na predvojno vrednost, pri čemur je vzel za podlago ameriški indeks veletrgovine. Pri odstotkih vzamemo za leto 1913 število 100; izračunjen je ves promet:

	Millijarde mark	Odstotki
1913:	170	100
1922:	140	78
1923:	140	82
1924:	161	96

Ta sicer majhna tabela je prav zanimiva, veliko berno iz nje.

Ker je vir študije nemški, upošteva seveda predvsem Nemčijo. Tu vidimo, da je Nemčija v prometu z ostalimi državami dosegla lani že vseh 100% uvoza. Uvoz iz Anglije je znašal leta 1923 že 95% predvojnega, lani pa 107%, iz Italije 48 in 103, iz Švice 37.7 in 101, iz Afrike 80 in 109, iz Azije pa 85 in 143. Amerika je dala 83 in 116, Avstralija pa 57 in 61.6. Izvoz v upoštevanе države je dosegel leta 1923 dve tretjini mirovnega izvoza, lani pa tri četrtine. Afrika in Azija izkazujejo velik plus, Evropa in Amerika pa izdaten minus. Pomen Nemčije kot nakupnega trga se je torej dvignil, kot dobaviteljica je pa Nemčija lani svoj položaj v izvenevropskih državah zboljšala in utrdila, v Evropi je bila pa potisnjena malo v ozadje.

Dr. Metod Dolenc:

Valorizacijske razmere v češkoslovaški republici — in mi.

(Konec.)

IV. Pokazali smo na stanje valorizacijskega problema v bratski državi, češkoslovaški republici. Povdarili smo vzporednost tamkajšnjih razmer z našimi, osobito odkar imamo tudi mi še precejšnjo stabilnost našega dinarja na mednarodnih tržiščih. Seveda vzporednost je le približna, kajti — omnis analogia claudicat (vsaka analogija šepa).

Že omenjeni prvobornik za pametno valorizacijo dr. Karl Wahle piše v svojem izbornem članku v reviji Ostrecht, da se kaže med češkoslovaškimi državljani navzlic temu, da jih je zadelo le majhno razvrednotenje njihove krone (— mi bi pristavili še to, navzlic temu, da imajo njihovi zakonodajalci tudi smisla za rešitev vojnega posojila! —) še vedno izrazito stremljenje, dokopati se do boljše, pravične valorizacije in da v tem pogledu zadnja beseda še davno ni izgovorjena! Mi vemo, da so se v zadnjem letu češki pravniki na svojem kongresu obširno pečali s temi problemi. Glede nas Jugoslovancov se pa zdi, da imamo vse tako lepo urejeno, da nam takih vprašanj še načelnjati ni treba?! —

Dr. Karl Wahle pravi v predgovoru

svojega obširnega dela: Das Valorisationsproblem in der Gesetzgebung und Rechtsprechung Mitteleuropas (str. 8), da se je obrnil na višjega deželnega svetnika dr. Kandiaša s prošnjo, naj mu pošlje odločbe stola sedmorice v Zagrebu, da pa mu je imenovani član tega sodnega dvora pripisal »nur wenige Entscheidungen«, kar si pa dr. (Wahle) tako razlaga: »Der verhältnismässig gute Stand der jugoslavischen Valuta dürfte dies erklären. Wahle pa je v zmoti. Predvsem ne upošteva, da je naša valuta komaj leto dni »primeroma dobra«, da pa je bil velik del države pri izmenjavi kron za dinarje občutno zadet. Dalje pa si je Wahle — ne vemo, kako je to mogoče — predstavljal Stol sedmorice v Zagrebu za predstavnika vrhovnega pravosodstva vse Jugoslavije; v resnici pa imamo v državi poleg dveh oddelkov Stola sedmorice še četvero vrhovnih sodišč (Beograd, Novi Sad, Sarajevo, Podgorica.) Na njihovo judikaturu se pa ni oziral! Toda, če se vpraša ali se je judikatura pravilno držala v valorizacijskih vprašanjih, trebalo bi čuti tudi še eksperte gospodarskih krogov, osobito naše kmetijske in trgovske stanovske organizacije. Potem šele bi prav videli in presodili, ali je res le naša »primeroma dobra valuta« vzrok,

da se o valorizacijskih vprašanjih pri nas tako malo govori, v zakonodaji pa sploh molči.

V češkoslovaški judikaturi smo našli vse polno vprašanj, ki so aktualna in bi jih tudi naša zakonodaja mogla in morala rešiti. K tistim pa pridejo še druga, ki so tudi tam še nerešena. Ali je pravično, da so pospravile zavarovalne družbe v zlati valuti plačane premije izza desetletij pred vojno v realno vrednost, nakupovale si palače v sedajšnjem inozemstvu, a nam tuzemcem izplačujejo danes zavarovalne svote v 16-krat manj vrednem papirju? Ali je pravično, da vrača hipotekarni dolžnik pred vojno izposojeni znesek po vojni v malovredni valuti? In isto velja še za mnoga druga vprašanja. Pri nas je le topa resignacija spričo neagilnosti parlamenta glede gospodarskih vprašanj glavni vzrok, da posameznik molči o rečeh, ki bolé, češ, saj drugi tudi molče, a pomagati nam vsem skupaj ni moči. Mislimo, da si — če družega ne, — vsaj vest izprašamo, ali nismo pravniki sokrivni, da valorizacijsko vprašanje pri nas spi. — Ali ne bi bilo umestno, da se v dvanajsti uri pomaga z nasveti, budi zaspana vest merodajnih činiteljev? — Samo gospodarsko zadovoljni državljani so in bodo res dobri državljani! —

Svetovna draginja.

Indeks veletrgovine, preračunjen na zlato podlago, se v zadnjem času ni bistveno spremenil. Za Jugoslavijo prinašamo v posebnih člankih mesečno indeksne številke, ki jih priobčuje Privredni pregled. — Tukaj pa navajamo indeks nekaterih drugih držav, zlasti takih, ki imajo v

veletrgovini veliko vlogo. Izhodna številka je 100, izhodno leto pa 1914. To se pravi: če si dal leta 1914 za raznovrstno blago 100 zlatih novcev, si dal zanj v zadnjem septembru na Nemškem 144.6 zlatih novcev, na Angleškem 172.3, splošno po svetu 156.6 i. t. d.

	Amerika	Anglija	Francija	Nemčija	Holandska	Švica	Češko-slovaška	Svetovna draginja
Januar 1024	151	164.0	117.9	145.8	147.3	167.5	144.9	149.9
Februar	152	162.2	122.0	143.4	147.5	165.8	148.5	150.0
Marc	150	160.6	118.2	144.2	143.6	162.1	150.0	148.2
April	148	162.3	138.9	145.7	143.0	166.0	151.4	151.3
Maj	147	159.3	134.9	142.7	140.9	166.4	149.0	149.1
Junij	145	157.2	122.5	131.5	142.6	163.0	141.0	144.6
Julij	147	163.3	123.2	127.9	146.0	163.2	140.9	146.7
Avgust	150	167.3	130.9	129.4	151.5	166.6	147.0	150.6
September	149	169.5	129.2	132.3	155.9	166.4	147.7	151.3
Oktober	152	174.7	130.2	134.0	160.5	168.1	148.4	154.6
November	153	178.7	132.9	135.1	161.1	168.4	150.7	156.9
December	157	183.1	137.1	137.6	161.1	170.8	154.1	160.7
Januar 1925	160	183.0	139.0	141.2	158.2	171.2	154.8	161.6
Februar	161	182.8	136.4	142.3	154.1	170.2	155.4	161.2
Marc	161	179.6	132.2	142.7	150.2	169.7	151.6	159.7
April	156.2	175.3	133.2	141.4	151.1	166.3	149.4	156.4
Maj	155.2	173.8	134.4	140.5	151.1	163.5	147.5	155.6
Junij	157.4	169.6	129.5	141.6	152.9	162.9	146.2	154.4
Julij	160	173.3	131.0	142.8	154.8	162.1	147.9	156.9
Avgust	160	173.5	131.2	143.5	155.3	161.0	145.5	157.0
September	159.7	172.3	131.1	144.6	155.2	159.2	146.0	156.6

Konkurenca v strojih na svetovnem trgu.

V strojni trgovini se pozna na svetovnem trgu pešanje nemške konkurence. Nemška strojna veletrgovina ne more pri dovolitvi kredita dajati takih ugodnosti kakor Anglija, Amerika, Belgija itd. Njen položaj je torej precej neugoden. Povprašuje se že še, a pogajanja z inozemskimi naročniki se razbijajo večinoma ob vprašanje kredita, dočim domačini vsled pomikanja denarja ne morejo nastopati kot kupci. Pride k temu še, da javne korporacije, kakor zlasti železnice, v zadnjem času prav malo investirajo. V nekaterih panogah je pa nemška industrija strojev na svetovnem trgu zato zaostala, ker se ni o pravem času prilagodila spremenjenemu povpraševanju. To velja posebno za avtoindustrijo. Pa tudi v poljedelskih strojih delajo danes druge industrije dosti ugodnejše kakor nemška. Nemški strojni eksport torej ni velik. Zato se nemška konkurenca omejuje bolj na posamezne kupčije in manjše dajatve. Izborno se pa godi severoameriški strojni industriji. Tudi francoska gre hitro gor in v posameznih panogah že veliko eksportira; samo poljedelske in tekstilne stroje mora Francija še močno uvažati; na drugi strani pa tudi tovrstne stroje izvaž.

Zelo navzgor sili avtomobilna industrija v Franciji in Italiji. Nemška strojna industrija upa sedaj v prvi vrsti na ruski trg; zboljšanja pričakuje tudi v prometu z Italijo, že z ozirom na pred kratkim sklenjeno trgovsko pogodbo. Nemški eksport v Francijo je odvisen od zaključka pogajanj o trgovski pogodbi. Tudi cene so vsled hude konkurence zelo nizke, če ni ravno kakšnega naročila za specialno izvedbo. Sprememba v konkurenčnih razmerah se pozna tudi iz primerjanja produkcije surovega litega železa; to železo porabi ali strojna industrija direktno ali ga predela itd. Primerjanje nam povi, da je producirala Nemčija leta 1913 3.3 milijone ton surovega litega železa, lani pa samo 800 tisoč; angleška produkcija je padla od štirih milijonov na 1.8, ameriška je ostala na isti višini, francoska se je pa dvignila od enega milijona ton na poldrugi milijon.

Najugodnejši nakup
OBLEKE
vam nudi
JOS. ROJINA, Ljubljana

Trgovina.

Število konkurzov in poravnav v Avstriji. V Avstriji se je prijavilo v mesecu oktobru t. l. 193 (septembra 144 in oktobra lanskega leta 248) sodnih poravnav in 75 (37 odnosno 43) konkurzov.

Indeksne številke. Indeks stroškov za preživljanje je znašal na Angleškem meseca septembra t. l. 176, koncem avgusta 173 in koncem junija 180. — Ameriški indeks za veletrgovino je dosegel začetkom meseca novembra t. l. 157.9 točk napram 156.2 točkam v sredi meseca oktobra t. l. — Indeks za veletrgovino na Češkoslovaškem je izkazoval za mesec oktober 989 (za september 995) točk.

Italijanski izvoz in uvoz v mesecu oktobru tekočega leta. V mesecu oktobru t. l. je bilo v Italijo uvoženega blaga za 1.856.45 milijonov lir; izvoz je v istem mesecu dosegel svoto 1.799.6 milijonov lir.

Vpis v trgovski register. Vpisale so se nastopne firme: »Jadran«, industrija dežnikov, družba z o. z., Dolnja Lendava; Arčon & Zobec, trgovina z morskimi in domačimi ribami in sadjem na drobno in debelo v Ljubljani; »Jadran« skladišče železoindustrijskih izdelkov M. J. Jare, Maribor; Dugit-tovarna, družba z o. z., Ljubljana; »Slograd«, slovenska gradbena in industrijska delniška družba v Ljubljani; Fran Domicelj, lesna trgovina, Maribor; Hrvatska eskomptna banka podružnica v Mariboru; Perhavec & Valjak, tovarna za izdelovanje likerjev, dez. vin in sirupov, d. z. o. z., Maribor; Toto-Kompanija, družba z o. z. v Mariboru; Tovarna ogledal in brušenega stekla »Kristal«, d. d. v Mariboru; »Ilu«, družba z omejeno zavezo, Ptuj; A. Jurza's Nachfolger Alois Senčar, Ptuj; »Vinaria«, delniška družba vinogradnikov v Ptuj; Lesna industrijska trgovska družba bratje Tavčar, Vuzenica; Zvonarna in livarna, družba z o. z., Št. Vid nad Ljubljano.

Prodaje. Dne 17., 18. in 19. novembra t. l. se vrši pri ljubljanski carinarnici javna dražba raznega zaplenjenega svilenega blaga. — Pri direkciji državnih železnic v Subotici se vrši dne 7. decembra t. l. licitacija za prodajo okrog 600 komadov rabljenih pločevinastih karbidnih kant. — Predmetni oglasi z najnižnjimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Industrija.

Za zaščito lesne industrije. V carinskem odseku finančnega odbora se je pretekli teden obravnavalo vprašanje carin na les in lesne izdelke. Zastopnik ministrstva za šume in rudnike je zahteval zaščito našega lesa napram rumunskemu uvozu. Odsek je pristal na zahtevo in uvozna carina izdatno povišal in sicer od Din 0.60 in Din 0.50 na Din 5 in Din 3. — za kub. meter in od Din 12 in Din 0.10 na Din 1. — in Din 0.60 za 100 kg. Poviša se tudi carina po tarifni po tavki 39-1 (za navaden trd in mehak les (a-c) za 75 ostoikov.

XI. Britanska industrijska razstava se bo vršila od 15. do 26. aprila 1926 kakor pretekla leta deloma v Londonu, deloma v Birminghamu.

Davki in takse.

Izterjavanje davkov. Kakor doznavamo iz povsem verodostojnega vira, je izterjavanje davčnih zaostankov posebno ostro v Ljubljani. Finančna prokuratura ima v rokah nebroj eksekucij. Delavcem in nameščencem rubi plače do višine, ki celo samcem, še bolj pa družinskim očetom jemlje možnost preživljanja, ostalim davkopllačevalcem, ki imajo kakšno nepremičnino, pa se intabutira na posestvo, obrtnikom nadalje obeša na vrat prisilno upravo. Radovedni smo, če se to ostro izterjavanje vrši z vednostjo in privoljenjem finančne delegacije ali pa nosi krivdo samo davčni urad. Vsekakor moramo ugotoviti, da tako rigorozno izterjavanje zaostankov posebno od strani gospodarsko šibkejših slojev ni v skladu z gotovimi kvantitami v okrožnici, ki odreja poostreno izterjavanje.

Davek na zaslužek telesnih delavcev. — Vse delodajalce opozarjamo, da poteče rok za vložitev prijav za delavce (pomočnike, posle itd.) v obratih in podjetjih, ki nimajo industrijskega ali tvorniškega značaja, dne 15. novembra t. l. — V prijavah je treba za

vsakega posameznega delavca, posla ali pomočnika, ki je dovršil 18 leto, a ni prekoračil 65 let starosti, navesti zaslužek, ki ga ima v času od dne 1. aprila do dne 31. decembra 1925. Prijave ni treba predložiti onim trgovcem in obrtnikom, ki odvajajo odnosno hočejo odvajati davek z mesečnim seznamom. Prijave je opremiti s kolkom za 5 Din. — Prijave je vlagati sedaj, ko uprava državnih monopolov še ni izdala tozadevnih tiskovin, v obliki navadne vloge.

Davčna reforma. — Iz Beograda dohaja poročilo, da je minister za finance predložil Narodni skupščini predlog zakona o neposrednih davkih, s katerim naj se izenačijo neposredni davki v naši državi. Sicer je še daleč do vzakonjenja tega predloga, vendar smo napravili s tem korak naprej iz sedanje različnosti davčnih sistemov v posameznih pokrajinah. Čim predlog prejmemo, bomo priobčili bistvena določila.

Denarstvo.

Povečanje vlog pri regulativnih hranilnicah v Sloveniji. Delegacija ministrstva financ je objavila izkaz o stanju hranilnih vlog (po knjizicah in tekočih računih) pri regulativnih hranilnicah v Sloveniji za III. četrtletje t. l. Po tem izkazu je naraslo stanje vlog pri 26 zavodih od 354.882.182.16 Din v početku III. četrtletja na 383.743.065.12 Din koncem četrtletja t. l. Promet v tem času je bil nastopen: Nove vloge na hranilne knjizice so dosegle 42.917.859.58 Din in nove vloge v tekočih računih 27.529.110.83 dinarjev, kar da skupno stanje v začetku III. četrtletja svote 425.329.152.57 Din. Ker so dvigi znašali tekom časa 41 milijonov 586.089.45 Din ostane kakor rečeno 383.743.063.45 Din. Stanje je torej naraslo za 28.860.880.96 Din. Porasle so vloge pri vseh zavodih razen pri Občinski hranilnici v Kostanjevici in pri Okrajni hranilnici pri Sv. Lenartu, kjer se je stanje nekoliko znižalo. Od vseh 26 zavodov pokazuje najvišje stanje vlog Mestna hranilnica ljubljanska (161.133.689.60 dinarjev), potem Mestna hranilnica v Mariboru (43.505.385.14 Din), Kranjska hranilnica v Ljubljani (43.063.723.06 Din), Hranilnica mestne občine celjske (22 milijonov 483.007.05 Din), Mestna hranilnica v Kranju (18.623.881.81 Din), Mestna hranilnica v Kočevju (17.608.435.12 Din), Mestna hranilnica v Novem mestu (17.138.859.94 Din), Mestna hranilnica v Radovljici (11.509.608.89 Din), Občinska hranilnica na Vrhniki (10.161.622.33 dinarjev), Mestna hranilnica v Kamniku (9.872.767.65 Din), Okrajna hranilnica v Slovenjgradcu (9.828.394.74 Din), Južnoštajerska hranilnica v Celju (9.505.129.70 dinarjev) in ostale.

Prijava vrednostnih papirjev s strani češkoslovaških državljanov. Konzulat češkoslovaške republike v Ljubljani opozarja čl. državljanke stanujoče v kraljevini SHS na prijavo poljskih vrednostnih papirjev, katera se vrši na podlagi razglašene ministrstva financija CSR z dne 20. oktobra 1925. Predmet prijave tvorijo: obligacije železnice Karla Ludvika, železnice Albrechtove, obligacije bivše dežele Galicije, obligacije galicijskega deželnega posojila in končno obligacije raznih poljskih mest, kakor Varšava, Krakov, Lodž, Lvov itd. Prijave teh vrednostnih papirjev je vložiti potom konzulata češkoslovaške republike v Ljubljani najdalje do 31. decembra 1925. Samo prijavljeni papirji se bodo upoštevali pri poljski valorizaciji v smislu poljskih valorizacijskih predpisov. — Konzulat izda na zahtevo potrebne prijavnne tiskovine in poda potrebne informacije.

Novi denarni ovitki za vrednostna pisma. Ministrstvo je izdalo nove (privatne) denarne ovitke za vrednostna pisma v dveh velikostih, večje v razsežnosti 15x25 cm in manjše v razsežnosti 12x17 cm. Večji ovitki so po 75 par, manjši pa po 50 par. Pošte bodo pričele prodajati te ovitke šele, ko bodo stari popolnoma razprodani.

Obligatorno računanje v šilingih. Do sedaj se sme v Avstriji računati v kronah in v šilingih. Z dnem 1. januarja pa stopi v veljavo naredba, katera odreja, da je računanje v šilingih obligatorno. Ta naredba se baje v kratkem objavi.

Avstrija dobi zlat denar. Avstrija namerava v prvi polovici prihodnjega leta izdati zlat denar po 25 in 100 šilingov. Hkratu izda tudi večje število srebrnega denarja, za katerega je izžepala dosedaj samo polovico dovoljenega kontingenta, in zamenja dosedanje bankovce z novimi, ki se bodo po barvah, velikosti in drugih lahko vidnih znakih razločevali med seboj.

Promet.

Položaj svetovnega zračnega prometa. Angleški gospodarski list »The Index« prinaša obširen pregled o udeležbi posameznih držav v svetovnem zračnem prometu. Prva je Nemčija s 17 zračnimi črtami, ki obratujejo; nato pride Francija s 13, Anglija s 5 in Zedinjene države z 2. Evropa se ozira zlasti na potniški in tovarni promet, dočim polaga Amerika največjo važnost na organizacijo pošnega prometa. Sedaj se Amerikanci na vso moč trudijo, da bi evropsko prvenstvo dohiteli. Njih poštna uprava je sklenila pet pogodb z zasebnimi zračnimi družbami in bodo organizirali omrežje, ki bo vezalo 25 največjih ameriških mest. Ameriška letala preletijo 400 km dolgo razdaljo med New-Yorkom in San Francisco v približno 33 urah. Najvažnejša evropska podjetja so: nemški Aero-Lloyd in Europa-Union, konzern Junkerjevih družb, ki oskrbuje razen Nemčije tudi Rusijo, Avstrijo, Švico, Dansko, Švedsko, Finsko, Gdansk, Latvijo in Estonsko. Znano je, da nameravajo prometovanje razširiti na Kitajsko in Japonsko in bomo lahko prišli iz Berlina v Vladivostokov v 80 urah. Seveda bodo vstavili tudi ponočni promet, tako da ne bo treba nikjer prenočevati in čakati. Amerika ima ponočni promet že vpeljan; iz New-Yorka do Chicaga se peljemo po dnevi, dalje do Cheyenne ponoči in naprej v San Francisco spet podnevi. — **Francoski** zračni trgovski promet je v rokah petih družb, ki jih vse država precej izdatno podpira. Nameravajo raztegniti omrežje v prvi vrsti na Vzhodno Evropo — na Poljsko in v nasledstvene države — in nato tudi v Južno Ameriko. Za Južno Ameriko vlada veliko zanimanje tudi v Italiji in Španiji: zvezi Genova—Rio de Janeiro in Sevilla—Buenos Aires. — **Angleži** so zračni promet lani postavili na popolnoma nov temelj. Vse dotodaj posebej nastopajoče družbe so se združile v Imperial Air Transport Company Ltd. Tej družbi je dala vlada nekaj zračni monopol. Iz Londona prometujejo aeroplani v prvi vrsti v Pariz. I. s. vsak dan 3 tja in 3 nazaj; nadalje so angleški aeroplani v stalnem stiku s črtami nemških zračnih družb. Nedavno je naročila britanska vlada tri zračne ladje Zepelinovega tipa za ceno treh milijonov funtov; vsaka bo vzela s seboj poleg pošte tudi še 100 potnikov in njih prtljago ter precej tovara. Ladje so namenjene daljnemu prometu; šle bodo v Carigrad, Teveran in Bombay; če se bodo obnesle, jih bodo poslali tudi naprej, v Avstralijo. — Veliko se je govorilo in pisalo tudi o **prekotečajnem prometu**. Po lepo uspelem lanskem poletu Zepelina RZ III. so začeli misliti nagradbo zračne ladje, ki bi vozila čez tečaj ali tam blizu in bi spajala Zahodno in Severno Evropo z Vzhodno in Severno Azijo ter z Zahodno in Severno Ameriko. Kajti iz Londona v Tokio je bližje čez tečaj kakor pa skoz Sibirijo, pravtako iz Londona v San Francisco bližje čez tečaj kakor čez Atlanik in skoz Severno Ameriko. To bi bila izredno pridobitev. Poleg tega prometnega načrta naj bi služila zračna ladja tudi raziskovanju severotečajnih pokrajin, zlasti raziskovanju hipotetične takozvane Harrisove celine. Sedaj tembolj, ko se je Amundsenov polet z areoplanom ponesrečil. Dva načrta sta zlasti važna. Nemca **Eckener in Bruns** sta osnovala družbo in sta povabila v sedelovanje najznamenitejša učenjake in raziskovalce (Sven Hedina, Nansen, Penck itd.); znesek bodo dobili potom prostovoljnih doneskov nemškega naroda, ladja bo vsebovala 100.000 do 150.000 kub. metrov (ZR III. jih ima 70.000); šli bodo najbrže l. 1927. Drugi načrt je napravil **Amundsen**, hoče biti prvi in hoče leteti že dru-

go leto, 1926. Strokovnjaki pravijo, da ne bo uspel, že zaradi nezadostne velikosti ladje ne, ki bo vsebovala samo 15 tisoč kubičnih metrov.

RAZNO.

Ureditev nedeljskega počitka. Zveza privat. nameščencev Jugoslavije vodi v zadnjem času ostro borbo za uveljavljanje nedeljskega počitka. Končno je g. minister socialne politike dne 31. oktobra t. l. izdal nujno rešenje pod številko 350/4, katero pravi: »Na podlagi pooblaščenja danega mi z določili § 13. zakona o zaščiti delavcev, odobravam v smislu enakomerne ureditve vprašanja zapiranja obratov v nedeljah v vseh krajih naše države: da veliki župani uredijo v vseh krajih svojega okrožja po zaslišanju pristojnih delodajalskih in delavskih zbornic vprašanje zapiranja obratov ob nedeljah, pri čemer je upoštevati princip, da morajo biti vsi obrati v vseh krajih ob nedeljah zaprti in to v smislu § 12. odstavka prvega zakona o zaščiti delavcev. Izjemo od tega principa se more dovoliti samo za podjetja, ki se bavijo z vtovarivanjem ladij, parnikov v pomorskih in reških lukah, v smislu § 14. zakona o zaščiti delavcev, kakor tudi glede podjetij v smislu § 15. odstavka drugega, poleg primerov naštetih v § 15. predmetnega zakona, kakor tudi ako se vrši na dotičnem kraju ta dan letni semenj. Gorinavedeno izjemo se sme dovoliti proti obvezi za delodajalce v smislu § 14. zadnjega odstavka in § 15. zadnjega odstavka zakona o zaščiti delavcev, kakor tudi brez pravice kršenja § 16. Pozivljam velike župane, da postopajo v smislu gornjih določil in da o ukrepih obvestijo oddelek za zaščito delavcev poverjenega ministrstva!« Centralna uprava zveze privatnih nameščencev Jugoslavije je podvela preko svojih krajevnih organizacij nadaljnje akcije glede izvedbe tega rešenja. V Bosni in Hercegovini se je to vprašanje, ne glede na odpor s strani muslimanov in židov uredilo; veliki župan sremške oblasti je na podlagi gornjega rešenja odredil, da se ima povsod v sremški oblasti uvesti nedeljski počitek izza 1. decembra t. l. V Zagrebu pripravlja Savez privatnih nameščencev obsežno akcijo, da se tudi v Zagrebu in zagrebški oblasti uvede popolni nedeljski počitek. Upamo, da se bo tudi v ljubljanski in mariborski oblasti na podlagi gornjega rešenja vprašanje nedeljskega počitka čimpreje rešilo. Tudi pri nas se to vprašanje pri nekaterih obratih na primer pri brivskem obrtu samo na podlagi določil zakona o zaščiti delavcev še do slej ni moglo rešiti in je ostalo sporno, kar je povzročalo nezdravo tekmo med posameznimi obrtniki te stroke.

Konsum tobaka v Italiji. V finančnem letu 1924/1925 se je konsum tobaka v Italiji dvignil na 2900 milijonov lir. Ako se podeli konsum enakomerno na vse prebivalstvo, tedaj tudi na dojenčke, bi prišlo 73 lir na leto tobaka na vsako osebo.

Redka ugodna prilika nudi se vsakomur pri nakupu čevljev, ker tovarna čevljev **Peter Kozina & K.**, Tržič razprodaja več tisoč parov raznovrstnih zastankov pod lastno ceno, dokler ta zaloga traja. Vse blago je garantirano najboljše kvalitete, prodaja se pa samo v lastni podružnici **Ljubljana na Bregu 20.**

Načrti za vodne poti na Poljskem. — Poljska vlada je izdelala načrt za gradbo novih vodnih poti. Med Poznanjem in rusko mejo bo izkopen kanal, ki bo slu-

žil prevozu deželnih produktov proti zapadu in industrijskih produktov proti vzhodu. Kanal bi bil zvezan z večjimi vodnimi potmi v Nemčiji, Franciji, Belgiji in naholandskem. Z vzhodnim krilom bi vezal na Dnjester in bi tako tvoril odepitve velike plovne poti, ki se ima zgraditi (toda najbrže ne tako hitro?) od Baltiškega do Črnega morja. Drugi kanal se ima zgraditi med rudniškimi centri Slezijske in Danskega.

Predvojni dolgovi Avstro-ogrske. V Pragi se je zaključila konferenca zastopnikov nasledstvenih držav z delegati reperskijske komisije, na kateri se je razpravljalo vprašanje razdelitve predvojnih dolgov bivše Avstro-ogrske.

Rastoče blagostanje v Zedinjenih državah, neugodne razmere v Mehiki. Poročilo ameriškega trgovskega ministra Hooverja za gospodarsko leto 1924/1925, končano 30. junija, kaže zelo optimistično sliko. Narasla je produkcija, narasel je blagovni promet, narasla je notranja in zunanja trgovina. Poročilo poudarja pomen stabilizacije evropskih valut, začinja joče se od Dawesovega načrta. Za mednarodno trgovino so najeli v omenjenem letu v Ameriki 1372 milijonov dolarjev tujih posojil, za 640 milijonov več kakor v letu 1923/24. Od one vsote je 655 milijonov dolarjev investiranih v Evropi. Vrhutega so dale Zedinjene države 390 milijonov stabilizacijskih kreditov na Aegleškem, v Italijo in na Dansko. Poročilo govori tudi o zlatega uvozu in izvozu. — Nasprotno pa beremo, da gospodarski položaj Mehike ni ugoden. Trgovska bilanca je trajno slabša. Import je znašal v prvih šestih letošnjih mesecih 55 odstotkov eksportne vsote, v juliju in avgustu pa že 75 odstotkov. Prvi vzrok je trajno nazadovanje produkcije petroleja, koje vrednost se je od marca zmanjšala za približno 30 odstotkov, brez upanja na zboljšanje. Posledica padajoče aktivnosti trgovske bilance je rastoča vrednost severoameriškega dolarja in vseh drugih deviz napram mehikanskemu peso, kar hoče vlada preprečiti, a brez uspeha. Mehika ima veliko rudarsko industrijo, ki bi spričo trenutno visokih mednarodnih kovinskih notacij lahko prinesla delno zboljšanje zaleta, da bi se mogla uveljaviti pred bodočim podonjem kovinskih cen. Zraven pride še izredno pomanjkanje kapitala v mehikanskem gospodarstvu kot posledica varčujoče vladne politike in koncentracije pirhranjenega denarja v na novo ustanovljeni državni banki. — Letošnja žetev, ki je gospodarska podlaga prihodnjega leta, je ena najslabših v zadnjih desetletjih in bo potreben velik uvoz žita. Lanská žetev je že izžepana. Za preskrbo ubožnega prebivalstva zahtevajo takojšnji uvoz koruze iz Zedinjenih držav, brez carine. Če pridejo k rastočemu uvozu in padajočemu izvozu zopetna plačila v inozemstvo za odplačilo dolga, bo de vsled teh nakazil peso nadalje padal ali pa se bo zlata zaloga znatno skrčila, in ta zaloga je hrbtenica novoustanovljene državne banke. Vsekakor mehikansko gospodarstvo ne more prav mirno gledati v bodočnost.

Drobne vesti. V Češkoslovaški so dobili letos 13.820.000 meterskih stotov **sladkorja**, lani pa 14.210.000. Na sto kilokramov pese je prišlo lani 16 kg sladkorja, letos pa 15.24. — V preteklu gospodarskega leta 1924/25 so eksportirali iz Bakuja (ob Kaspiškem morju) 81.630.000 pudov **naft**e v inozemstvo. Pud je 16.38 kg. Napram eksportu gospodarskega leta 1923/24 pomeni letošnji eksport plus 44.2 odstotka. Po pasemznih sestavinah se

nafta takole razdeli: 29.2 odst. petroleja, 31.7 mazuta in plinovega olja, 20.5 odst. bencina in 18.6 odst. drugih produktov. — Poljaki so prodali večje množine **lesa** v Avstralijo. — V Monakovem je bila železniška konferenca, tičočá se **prometa med Nemčijo in Rusijo**. Udeležili so se je zastopniki Rusije, Nemčije, Latvije in Estonke. Sklenili so, da se bo vršil promet iz Nemčije v Rusijo čez Latvijo in Litvo v bodoče z direktnimi voznimi listki. Prav tako so se v principu izrekli za direktni osebni promet med Japonsko in Kitajsko ter Nemčijo skoz Sovjetsko zvezo in obrobne države. V blagovnem prometu so že deloma obstoječi direktni tarifi z novimi blagovnimi vrstami izdatno razširili. Voznino bodo preračunavali v dolarjih in je omogočena natančna kalkulacija. Blagovni transport je omogočen brez prelaganja iz vagonov z normalno širino tira v one s širjo in obratno. —

KUPUJMO IN PODPIRAJMO
IZVRŠNO
Kolinsko cikorijo
domači izdelek.

Ljubljanska borza.

petek, 13. novembra 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921 den. 75.50, bl. 78; Loterijska državna renta za vojno škodo, bl. 317; Zastavni listi Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje, den. 200, bl. 205; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana, den. 210; Merkantilna banka, Kočevje, den. 100, bl. 102, zaklj. 101; Prva hrvaška šteti. onica, Zagreb, bl. 960; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana, den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana, den. 120; Združene papirnice Večič, Gorjane in Medvode d. d., Ljubljana, den. 120, bl. 126; Stavbna družba d. d., Ljubljana, den. 100, bl. 110; »Šešir«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka, den. 145, bl. 148;

Blago: Črni gaber, hlodi od 16 cm prem. napr. in do 2 m dolž. naprej, feo vag. nakladalna postaja, bl. 450; Bukovo oglje vilano, feo vag. Postojna tranz., bl. 0.95; jelovi plohi 30, 40, 50 mm, I., II., III. monta, od 4 m, feo naklad. post., den. 540; ajda domača, feo vag. Beltinci, bl. 265; pšenica bačka 76, feo nakl. post., bl. 242; koruza stara, suha, bl. 165; koruza umetno sušena, feo vag. slav. post., 3 vag., den. 145, bl. 145, zaklj. 145; koruza nova, času primerno suha, kv. gar., slov. post., feo slav. post., bl. 105; koruza umetno sušena, par Novi Sad, bl. 142; oves dvojnorešetan, feo vag. slav. p., 1 vag., den. 165, bl. 165, zaklj. 165; oves dvojnorešetan, feo vag. slav. p., den. 170; proso, feo prekm. post., bl. 210; otrobi, drobnji, feo nakl. post., bl. 118; krompir, lepi beli, feo prekm. post., bl. 72; krompir, lepi roza, feo prekm. post., bl. 72; ječice, zlatozrnenne, feo nakl. post., den. 190; jabolka merkantilna, feo štaj. post., bl. 350; fižol beli ban., b/n, egal. vreče, par. Postojna tranz., bl. 273; fižol rjavi ban., b/n, egal. vreče, par. Postojna tranz., bl. 260; fižol ribničan, feo Ljubljana, den. 300; fižol prepelečar, feo Ljubljana, den. 300, bl. 340; fižol mandolon, feo Ljubljana, den. 357; brinje, letošnje, italijansko ali istrsko, feo Ljubljana, den. 385; riž, brillante št. 333, feo Postojna tranz. bl. 634.50; rozine Sultanine, Smyrna. Extra v zabojih po 13 kg, b/tara, feo prosta luka, Trst, bl. 156.80; seno sladko, stisnjeno, feo štaj. post., bl. 75; seno, polsladko, stisnjeno, feo štaj. post. bl. 60; slama, stisnjena, feo štaj. post., bl. 50.

TRŽNA POROČILA.

Mariborsko sejmsko poročilo. — Na svinjski sejem dne 6. nov. 1925 se je pripeljalo 120 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari (komad) Din 100 do 125, 7 do 9 tedno stari 150 do 225, 3 do 4 mesece stari 280 do 320, 5 do 7 mesecev stari 350 do 480, 8 do 10 mesecev stari 520 do 680, 1 leto stari 1075 do 1100, 1 kg žive teže 11.50 do 12.50, 1 kg mrtve teže 15 do 18 Din. Prodalo se je 49 svinj.

Zagrebski tedenski sejem (11. t. m.). Dogon domače goveje živine manjši, zato pa je bilo bosanske v izobilju. Svinj dovolj. Cene goveji živini so v splošnem nazadovale, tako slabšim volom in junicam za 50 par in kravam skoro za 1 Din pri kg. Za izvoz se ni kupovalo. Cene za kg žive teže: voli I. 10.50 do 11.50, II. 8.50 do 9.50, III. 7 do 7.50, bosanski I. 9 do 10, II. 7.50 do 8, III. 6 do 7, krave I. 8 do 9, II. 6 do 7.50, III. 4 do 5.50, bosanske II. 5 do 6, III. 3 do 4, junice I. 7 do 8, II. 5 do 6, junci I. 11 do 12, II. 9 do 100, teleta 12 do 13 (zaklana 15 do 16), svinje, domače, mesne 12 do 13.50, domače, pitane 15 do 16, sremške 15 do 16 (zaklane 16 do 17), prasci do 1 leta 10 do 12, nad 1 leto 12 do 13 Din. Krma: seno I. 80 do 100, II. 70 do 75, navadna detelja in lucerna 125 do 150, otava 100 do 125, slama 75 do 100 Din za 100 kg.

Sladkorni trg. Značilne za položaj na sladkornem trgu so neugodne prodajne razmere skoraj na vseh konsumnih trgih sveta. Trgovina je zelo rezervirana. Vzrok izredne depresije na sladkornih trgih je stalno naraščanje produkcije, zlasti v kolonijalnih produkcijskih okrajih; s tem naraščanjem konsumu ne more iti vstrie, čeprav je bil posebno v Evropi v zadnjih letih prav izdaten. V par dneh pričakujejo prvo cenitev prihodnje svetovne produkcije, ki nam bo dala pregled za bodoče leto. Kolikor dolej vemo, se je produkcija skoraj povsod na novo dvignila. Merodajna bo, kakor zmeraj, seveda produkcija Kube; kakor se glasijo začasna poročila, bo produkcija na Kubi spet narasla, čeprav je še veliko odvisno od vremena do prihodnjega pridelka v decembru in januarju. — V Evropi je bila kampanja skozinsko normalna. Nenaavadno toplo vreme v oktobru so smatrali za neugodno, ker

sili peso k novi rasti. Nemska sladkorna industrija je objavila sledeče podatke: v letu 1924/25 je delalo 260 tovarn, v letu 1925/26 sta številki sledeči: 9.943.350 in 1.535.250. Torej pride letos na 100 kg pese 15.24 kg sladkorja, lani pa 16. Prav isto razmerje je na Češkoslovaškem. Pridetek bi bil torej letos ca. 53.000 ton manjši, dočim ga ceni Licht za ca. 110 tisoč ton više. Skušnja pravi, da so Lichtovi podatki bolj zanesljivi kakor pa podatki tovarn. — Septemberski konsum je spet zelo narasel. V Nemčiji je znašal 103.400 ton napram 71.335 lanskim in 58.875 predlanskim tonam. Tudi na Francoskem je šel konsum kvišku, 70 tisoč 938 ton letos, lani pa 67.594 ton. Celotni francoski konsum v kampanji 1924/1925 (okt. 1924 — sept. 1925) je znašal 986.000 ton, leto prej pa 899.000 ton. Od 986.000 ton so krili z domačo produkcijo 842.000 ton. Za kritje deficita in za eksport v kolonije je kupila

Francija v kampanji 1924/25 ca. 380.000 ton sladkorja, letos ga bo pa z ozirom na pričakovano manjšo produkcijo najmanj 400.000 ton. Deloma ga bodo dobili kot surovo blago iz kolonij, deloma iz Poljske in iz Nemčije na račun reparacij.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 20. novembra t. l. ponudbe zja dobavo 50 komadov karbidnih stetik; do 27. novembra t. l. za dobavo steklenega inventarja ter za dobavo 550 komadov zavornih cokelj. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 23. novembra t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 200.000 kg sena. — Dne 7. decembra t. l. pri direkciji državnih

železnic v Sarajevu glede dobave strešnikov in opeke ter glede dobave vijakov z maticami; pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 4.120 komadov električnih žarnic. — Dne 9. decembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 16.000 kilogramov okroglega bakra; pri direkciji pošte in telegrafa v Ljubljani glede dobave 12 polnogumijastih obrocev (pogoji so na vpogled pri omenjeni direkciji); pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave materijala za varnostne naprave. — Dne 10. decembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave raznega železniškega materijala za gornji ustroj; pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 11.000 kg bakrenih palic. — Predmetni oglasi so z natančnejšimi podatki v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

= LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA =

Ustanovljena 1900.

Delniška glavica Din 50.000.000 —
Skupne rezerve nad Din 10.000.000 —

Ljubljana, Dunajska c. (v lastni hiši)

PODRUŽNICE:

Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metkovič, Novi Sad, Pljuž, Sarajevo, Split, Trst. AGENCIJA: Logatec.

Poštni ček. račun Ljubljana 10.509
Brzajavni naslov: Banka Ljubljana
Tel. šte. 261, 413, 502, 503, 504.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoča dela.

Galanterija! ter modno blago, plenice, nogavice, sukanec, vezene, gube modne biserne in druge, palice, nahrbtnike, nože, jedilno orodje, škarje itd. se dobi najugodnejše pri

Josip Petelinc
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika
Na veliko! ob vodi. Na malo!

KJE SE KUPI?

Le pri tvrdki
Josip Petelinc
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi. Najbolji šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znani znamki Grizner - Adler - Phonix. Istotem posezne dele za stroje in kolesa, igle, olje, jermena, pnevmatike. Poisk o vezenju na stroj brezplačen! — Večletna garancija! Na veliko! Na malo!

Gradbeno podjetje

Ing. Dukić in drug

Ljubljana, Bohoričeva ul. št. 24

Telefon šte. 569

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

WINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana, nudi

: najfinejši in najokusnejši :
namizni kis iz pristnega vina.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

Najcenejši in čisti

predtisk ženskih ročnih del

v narodnih in modernih vzorcih. Predtiska se tudi na poslanem blagu.

Matek & Mikeš

LJUBLJANA -- Dalmatinova ulica šte. 13.

Brodarsko akcionarsko društvo
Sedež: Beograd „OCEANIA“ Ravnateljstvo: Sušak

Redna mesečna trgovska proga
Jadransko morje, Marseille, Španija, Maroko do Kanarskih otokov

Odhod iz Splita vsakega 1. meseca

"	"	Šibenika	"	4.	"
"	"	Sušaka	"	10.	"
"	"	Trsta	"	18.	"

pristaja eventualno v Gružu za: Marseille, Barcelona, Valencija, Oran, Melilla, Malaga, Tangier, Casa-Blanca, Teneriffe in Las Palmas, pristane po potrebi tudi v ostalih medlukah.

Pejnajstidnevna trgovska proga za
Egejsko morje

iz: Sušaka, Trsta, Splita, eventualno iz Gruža za: Patras, Kalamato, Pirej, Volo, Solun, Cavallo, Metileno, Chios, Smirno, po potrebi Ghytion, Dedeagač, Rodi, Kandijo in Kanejo.

Za pojasnila se je obrniti na ravnateljstvo na Sušaku in glavno odpravništvo v Trstu ali na društvena zastopstva na Reki, v Šibeniku, Splitu in Gružu.

GROM

D. Z. O. Z.

carinsko posredniški in spedijski bureau

LJUBLJANA

Kolodvorska ul. 41

Naslov brzajavkem:

„GROM“

Podružnice:

MARIBOR, JESENICE, RAKEK.

Telefon interurban

šte. 454

Obavljajo vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod najkulantajmi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.

TISKARNA „MERKUR“

Trg. - ind. d. d. LJUBLJANA Telefon št. 552

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠT. 13

Tiska časopise, knjige, posetnice, brošure, letake, cenilke, pravila itd. itd.

Lasna knjigo-veznica

Veletrgovina

A. SARABON

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje

moko in

deželne pridelke

raznovrstno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za

kavo in mlin za di-

šave z električnim

obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!

AVTO

bencin, pnevmatika, olje, mast, vsa popravila in voznja. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi JUGO-AVTO. d. z. o. z. v Ljubljani.

ESENCI

za rum, konjak, likerje in žganje

Ekstrakti in arome

za nealkoholne pijače vseh vrst

Koncentrirani sadni eteri

za aromatziranje kandikov in sladčič

PRAVI MALINOVEC

Sadni grog (Punsch)

= Limonov sok =

priporoča:

Srečko Potnik in drug

Ljubljana, Metelkova ul. 13

!! Zahtevajte cenike !!